

TÍCH HỢP HOẠT ĐỘNG DỊCH THUẬT NHẪM NÂNG CAO NĂNG LỰC ĐỌC HIỂU TIẾNG ANH CHUYÊN NGÀNH CHO SINH VIÊN NGÀNH CÔNG NGHỆ MAY - THIẾT KẾ THỜI TRANG

NGUYỄN THUỶ TRANG*

Abstract: This study aimed to evaluate the effectiveness of the translation-reading method in enhancing reading comprehension skills for students of Garment and Fashion Design at Hanoi University of Industry. Employing a mixed-methods approach, the author involved 40 participants equally divided into an experimental group and a control group. Data were collected from pre- and post-tests, classroom observations, surveys, and randomized interviews to assess both skill improvement and student attitudes. Key findings revealed that the use of translation-reading method significantly improves vocabulary and grammar acquisition, increases student motivation and engagement in reading activities, thus enhances reading comprehension in general. The study concludes that incorporating translation-reading into reading instruction provides substantial pedagogical value for fashion students by promoting deeper text comprehension, fostering active learning, and reducing dependence on external translation aids.

Keywords: *reading comprehension, translation, garment and fashion, ESP texts*

1. Giới thiệu

Từ lâu, kỹ năng đọc hiểu luôn được xem là trọng tâm trong giảng dạy tiếng Anh chuyên ngành, đặc biệt với đối tượng người học cần tiếp cận lượng lớn tài liệu học thuật và chuyên môn. Nhận thức rõ yêu cầu này, các trường đại học tại Việt Nam đều tích hợp mục tiêu phát triển chiến lược đọc hiểu vào chương trình giảng dạy. Tuy nhiên, thực tế cho thấy sinh viên - phần lớn là những người học không chuyên với nền tảng tiếng Anh hạn chế - thường gặp khó khăn khi xử lý các văn bản chuyên ngành phức tạp, chứa nhiều thuật ngữ khó.

Sự xuất hiện của các công cụ hỗ trợ như ChatGPT và DeepSeek đã làm thay đổi đáng kể thói quen đọc hiểu của người học. Theo khảo sát của tác giả, 100% sinh viên trong tổng số 129 sinh viên được hỏi, thừa nhận sử dụng các nền tảng này thay vì tự đọc và phân tích văn bản gốc. Mặc dù mang lại hiệu suất và độ chính xác cao, việc lạm dụng dịch máy đã dẫn đến hệ lụy đáng quan ngại: sinh viên ngày càng phụ thuộc vào công nghệ, kỹ năng đọc hiểu suy giảm rõ rệt, buộc giảng viên phải tìm kiếm phương pháp giảng dạy sáng tạo hơn.

Trong bối cảnh đó, dịch thuật - vốn từng bị xem nhẹ - đang dần khẳng định giá trị trong giảng dạy ngôn ngữ. Nghiên cứu của Alaboud, A. [2] chỉ ra rằng quá trình chuyển ngữ giữa ngôn ngữ nguồn và đích giúp người học: (1) nắm bắt sâu cấu trúc ngữ pháp, (2) hiểu rõ và ghi nhớ cách diễn đạt tương đương, và (3) cải thiện các kỹ năng phân tích tổng hợp như phán đoán, tóm tắt, suy luận. Nói cách khác, dịch không chỉ đơn thuần hỗ trợ việc học ngôn ngữ thuần túy mà còn giúp ích cho sự phát triển tư duy phân tích và khả năng suy luận của người học.

Trong khuôn khổ của bài viết này, mục đích nghiên cứu nhằm làm rõ hai vấn đề:

- Những khó khăn cụ thể mà người học gặp phải khi đọc hiểu văn bản chuyên ngành là gì?
- Từ ý kiến phản hồi của người học, tính khả thi và hiệu quả của phương pháp dịch thuật trong việc cải thiện kỹ năng đọc hiểu cụ thể ra sao?

2. Tổng quan lý thuyết

2.1. Một số vấn đề liên quan đến khả năng đọc hiểu

2.1.1. Khái niệm đọc hiểu văn bản và mối liên giữa đọc hiểu với kỹ thuật dịch

Đọc hiểu được định nghĩa là quá trình diễn giải ngôn ngữ dựa trên việc vận dụng kiến thức nền để xây dựng ý nghĩa từ văn bản. Đây là một hoạt động phức tạp yêu cầu nhiều phương pháp tiếp cận khác nhau. [9], [11].

* Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội

Rushwan [18] nhấn mạnh rằng đây là hoạt động tích hợp hai chiều: tiếp nhận thông tin (đọc) và tái tạo ý nghĩa (dịch). Ví dụ, khi sinh viên đọc một bài báo y khoa bằng tiếng Anh, các sinh viên (SV) không chỉ giải nghĩa từ ngữ mà còn đối chiếu với kiến thức chuyên ngành bằng tiếng mẹ đẻ để hiểu sâu tài liệu đó.

Tương tự, Sweet & Snow [19] nhìn nhận khả năng đọc hiểu như một quá trình mà ở đó, người đọc rút ra ý tứ từ văn bản gốc và xây dựng cách diễn đạt ý nghĩa mới thông qua tương tác với ngôn ngữ viết của ngôn ngữ đích. Để đọc hiểu hiệu quả, người học ngoại ngữ cần sử dụng rất nhiều chiến lược khác nhau trong quá trình xử lý văn bản, bao gồm hiểu từ vựng trong ngữ cảnh đọc, đọc lướt, đọc quét để tìm thông tin, đưa ra dự đoán, tóm tắt nội dung, kết nối các ý tưởng, hình dung và cuối cùng là dịch văn bản. Tuy nhiên, thực tế là việc áp dụng các chiến lược này gặp nhiều thách thức với văn bản chuyên ngành.

2.1.2. Những khó khăn trong đọc hiểu văn bản chuyên ngành

Nội dung văn bản chuyên ngành (ví dụ: hợp đồng luật, báo cáo kỹ thuật) thường có mức độ phức tạp cao (chứa các cấu trúc câu phức tạp như mệnh đề quan hệ dài, thể bị động), kết hợp giữa kiến thức chuyên môn sâu và các khái niệm ngôn ngữ không phổ biến (Mật độ thuật ngữ cao với 20-30 thuật ngữ/trang theo khảo sát của Ho Van Chung, [8]). Do vậy, để đọc hiểu hiệu quả các văn bản này, người đọc cần có năng lực về cả kiến thức nền tảng và ngôn ngữ - điều mà các sinh viên chuyên ngành thường thiếu.

Ho Van Chung [8] và Pulido [16] cho rằng thiếu sót về ngữ pháp cũng như vốn từ vựng chuyên ngành khiến người học gặp khó khăn trong việc tiếp nhận thông tin được truyền tải và khó nắm bắt được những nội dung phức tạp. Bên cạnh khả năng ngôn ngữ hạn chế, việc chưa hoàn toàn làm chủ kiến thức chuyên ngành khiến người học gặp khó khăn trong việc ghi nhớ, hình dung lại thông tin đã đọc hoặc tìm thông tin chính xác trong văn bản đọc dẫn đến khả năng phân tích thông tin hạn chế và hiểu sai ý chính [1]. Các nghiên cứu gần đây hơn cũng chỉ ra nhiều thách thức trong việc đọc hiểu văn bản, bao gồm các vấn đề về ngôn ngữ và văn hoá, ngữ pháp và nhận diện từ vựng, các vấn đề trong quá trình xử lý văn bản cũng như những trở ngại liên quan đến phương pháp giảng dạy hoặc nội dung học cứng nhắc, khô khan [17]. Trước những thách thức này, dịch thuật được đề xuất như một công cụ hỗ trợ hiệu quả.

2.2. Vai trò của biên dịch trong dạy và học ngoại ngữ

Biên dịch được hiểu là một hoạt động đặc biệt với mục đích ban đầu nhằm chuyển giao kiến thức từ một ngôn ngữ này sang một ngôn ngữ khác. Johnson [10] có cách mô tả hình tượng hơn khi ví dịch như là cây cầu nối, xoá nhoà sự khác biệt của một khái niệm trong ngôn ngữ nguồn và ngôn ngữ đích.

Tầm quan trọng của biên dịch được xác nhận trong nhiều bài viết và nghiên cứu khác. Droessiger, H. H. [6] nhấn mạnh: “Tất cả các hành động giao tiếp đều là hành động dịch”. Hay trong nghiên cứu của mình, Bonyadi [5] cho rằng các hoạt động dịch trong lớp học thúc đẩy sự tương tác giữa giáo viên và học viên cũng như sự tương tác chéo giữa các học viên với nhau. Thực tế là, trong quá trình học một ngoại ngữ, người học thường có xu hướng dịch một cách bản năng, đặc biệt ở các cấp độ sơ cấp và trung cấp. Newmark [14] cũng nhấn mạnh rằng dịch giao tiếp chuyển trọng tâm từ việc chỉ học kỹ năng dịch sang việc tận dụng dịch như một nguồn tài nguyên.

Quan điểm của Dudley-Evans và St. John [7] là khi giáo viên cân bằng việc sử dụng dịch một cách hiệu quả và điều chỉnh cho phù hợp với nhu cầu cụ thể của người học, biên dịch có thể trở thành một chiến lược giảng dạy và học tập hiệu quả.

Hay như Widdowson [20] đã nhận định trong nghiên cứu của mình, các hoạt động biên dịch có thể hỗ trợ hiểu biết của người học về ngôn ngữ đích bằng cách cho phép người học so sánh cấu trúc giữa tiếng mẹ đẻ và ngôn ngữ đích.

Leonardi [12] cũng đặc biệt đề cao vai trò của biên dịch khi lập luận rằng đây là “một tổng hợp của bốn kỹ năng”, với khả năng hỗ trợ, củng cố và gia tăng những kỹ năng đó, đồng thời là công cụ để kiểm tra khả năng ứng dụng hiệu quả của học sinh.

2.3. Vai trò của dịch trong việc hiểu văn bản đọc

Phương pháp dịch đóng vai trò quan trọng đối với quá trình đọc hiểu văn bản, nhất là khi có sự xuất hiện của các thuật ngữ chuyên ngành.

Dịch các thuật ngữ sang ngôn ngữ mẹ đẻ có thể làm tăng sự rõ ràng, giúp người học hiểu sâu hơn các khái niệm phức tạp. Phương pháp này không chỉ làm sâu sắc thêm vốn hiểu biết của người học mà còn giúp các SV có thêm những trải nghiệm học tập tổng thể phong phú. Trong các ngữ cảnh cụ thể như tiếng Anh chuyên ngành (ESP), việc hiểu văn bản rất quan trọng để xây dựng cơ sở kiến thức giúp sinh viên tiếp cận tài liệu tốt hơn. Nó hỗ trợ việc học từ vựng bằng cách liên kết các thuật ngữ mới với các từ đã quen thuộc, giúp sinh viên dễ dàng ghi nhớ và áp dụng kiến thức vào thực tế. Mahmoud [13] lập luận rằng dịch có thể nâng cao khả năng hiểu bằng cách khuyến khích sinh viên đọc kỹ các đoạn văn ở mức độ từ vựng, câu, và toàn bộ văn bản.

Không đơn giản là hiểu nội dung theo kiểu từng từ một (word-by-word), phương pháp dịch còn đòi hỏi người học phải suy nghĩ một cách logic, áp dụng tư duy để phân tích cấu trúc câu, ngữ pháp, từ vựng để có thể hiểu chính xác toàn bộ ý tứ của văn bản. Theo nghiên cứu gần đây của Đại học Oxford, phương pháp dịch có thể nâng cao việc tiếp thu ngôn ngữ lên đến 30% so với các phương pháp hiểu văn bản đọc truyền thống.

Tuy nhiên, có một số yếu tố cần lưu ý khi đưa dịch vào giảng dạy ngôn ngữ. Mahmoud [13] nhấn mạnh tầm quan trọng của việc cân nhắc cẩn thận các mục tiêu học tập cụ thể, trình độ người học và các thách thức tiềm ẩn khi đưa nhiệm vụ dịch vào lớp học ngoại ngữ (EFL). Ông đề xuất rằng giáo viên nên tăng cường tương tác với người học trong quá trình thực hiện nhiệm vụ dịch, khuyến khích người học tham gia vào các hoạt động có ý nghĩa, phù hợp với nhu cầu và sở thích cá nhân của các sinh viên (SV) để tối đa hoá hiệu quả trải nghiệm dịch cũng như phương pháp dịch nói chung.

3. Phương pháp nghiên cứu

3.1. Đối tượng nghiên cứu

Đối tượng nghiên cứu: 40 sinh viên năm thứ hai (38 nữ và 2 nam) thuộc khoa May - Thiết kế Thời trang, Trường Đại học Công nghiệp Hà Nội, đang học kì 3. Thời lượng khảo sát: 10 tuần. Các SV có trình độ tiếng Anh khác nhau nhưng đều đã hoàn thành một năm học tiếng Anh tại trường để đảm bảo có kỹ năng đọc hiểu cơ bản và khả năng đưa ra các phản hồi chính xác về thử nghiệm.

Tác giả chia ngẫu nhiên các SV thành 2 nhóm (nhóm thử nghiệm và nhóm đối chứng), mỗi nhóm gồm 20 người. Mỗi tuần, tất cả 40 SV thực hiện các hoạt động đọc trên hệ thống học online của nhà trường, với các chủ đề tương ứng với các bài học trong giáo trình chuyên ngành. Riêng các sinh viên thuộc nhóm thử nghiệm sẽ được giao nhiệm vụ chọn một nửa số bài đọc đã học và dịch lại mà không sử dụng các công cụ dịch tự động.

3.2. Thu thập dữ liệu nghiên cứu

Số liệu của nghiên cứu được thu thập từ các nguồn sau:

1) Số liệu định lượng

- Bài kiểm tra trước thử nghiệm (tuần 1): đánh giá năng lực đọc hiểu thông qua 4 bài đọc chuyên ngành, mỗi đoạn kèm 5 câu hỏi.

- Bài kiểm tra sau khi kết thúc thử nghiệm (tuần 10): đánh giá lại năng lực đọc hiểu bằng cách cho các SV làm lại bài test SV đã từng làm ở tuần 1.

Việc thực hiện đúng 1 bài test cho cả 2 đợt khảo sát giúp đảm bảo tính nhất quán của kết quả. Ngoài ra, việc sinh viên hoàn toàn không nắm được nội dung bài khảo sát cũng như thời gian đủ lâu giữa 2 đợt khảo sát (9 tuần) đảm bảo tính chính xác của kết quả.

- Khảo sát bằng bảng hỏi các sinh viên tham gia thử nghiệm để đánh giá thái độ, quan điểm của các SV về hiệu quả của việc sử dụng phương pháp dịch đối với việc phát triển kỹ năng đọc.

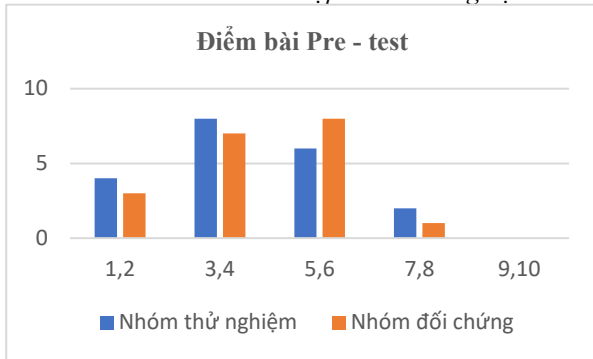
2) Số liệu định tính: trong quá trình giảng dạy và thực hiện thử nghiệm, tác giả quan sát và phỏng vấn trực tiếp với các sinh viên tham gia để ghi nhận trải nghiệm cá nhân.

4. Kết quả và thảo luận

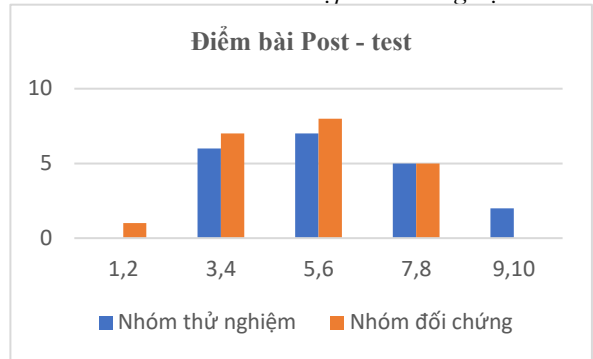
4.1. Số liệu từ bài kiểm tra trước (pre-test) và sau thử nghiệm (post-test)

Số liệu thực tế cho thấy ban đầu phổ điểm tương đối đồng đều giữa hai nhóm với phần lớn sinh viên đạt 3-6 điểm (14/20 sinh viên nhóm thử nghiệm - 15/20 sinh viên nhóm đối chứng), cả 2 nhóm đều không có sinh viên nào đạt 9-10 điểm.

Biểu đồ 1. Điểm thu thập trước thử nghiệm

Biểu đồ 2. Điểm thu thập sau thử nghiệm

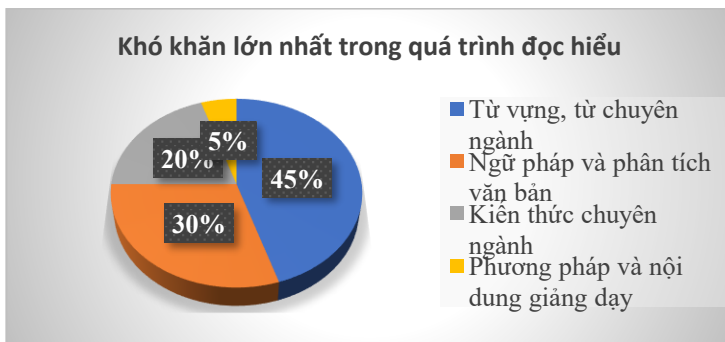
Tuy nhiên, kết quả bài post-test đã cho thấy sự phân hoá rõ ràng về mức điểm 2 nhóm đạt được. Các sinh viên thuộc nhóm thử nghiệm đã cải thiện điểm số rõ rệt sau 10 tuần học khi không còn sinh viên ở mức 1-2 điểm; số đạt 7-8 điểm tăng từ 1 lên 5 sinh viên; 2 em đạt điểm 9-10. Trong khi đó, tuy có những tiến bộ nhất định, nhóm đối chứng vẫn còn 1 sinh viên ở mức điểm thấp nhất (so với 3 SV ban đầu); không có SV nào đạt 9-10 cũng như tổng số điểm 3-6 vẫn không đổi là 15 SV.

Do thực hiện cùng 1 bài test cả trước và sau bài thử nghiệm nên kết quả thu được phản ánh chính xác khả năng và sự tiến bộ của các SV sau 1 học kì. Bước đầu, kết quả này cho thấy việc thực hiện hoạt động dịch đều đặn đã giúp sinh viên nhóm thử nghiệm cải thiện kĩ năng đọc hiểu của mình vượt trội so với những SV nhóm đối chứng.

4.2. Dữ liệu từ khảo sát, quan sát và phỏng vấn sinh viên

4.2.1. Những khó khăn trong việc học hiểu đọc

Kết quả khảo sát của chúng tôi cho thấy 4 vấn đề phổ biến trong quá trình đọc hiểu văn bản chuyên ngành.

Hình 3. Những khó khăn của sinh viên trong quá trình đọc hiểu

Rào cản lớn nhất được ghi nhận là khối lượng từ vựng và từ chuyên ngành khi 45% sinh viên lựa chọn. Đây là thách thức lớn nhất đối với các sinh viên (SV). Kiến thức ngữ pháp hạn chế cũng là một khó khăn đáng kể khi 30% sinh viên thừa nhận không thể phân tích cấu trúc văn bản đọc, đặc biệt với các bài đọc phức tạp. 20% sinh viên báo cáo vấn đề lớn nhất khi đọc là do

không hiểu hoặc thiếu kiến thức chuyên ngành, và chỉ có 2 em, chiếm 5% tổng số sinh viên tham gia thử nghiệm cho rằng trở ngại lớn nhất là phương pháp giảng dạy và nội dung đọc không hấp dẫn.

Những con số này đã gợi ý cho chúng tôi các vấn đề cần tiếp cận khi sử dụng và phân tích phương pháp dịch nhằm cải thiện kĩ năng đọc hiểu. Về lí thuyết, phương pháp dịch được chứng minh là có hiệu quả trong việc giúp sinh viên tăng độ nhận diện ngữ pháp và từ vựng. Đây là hai trong số những trở ngại phổ biến nhất. Điều này có thể lí giải là trong quá trình dịch đòi hỏi sinh viên hiểu sâu văn bản, củng cố sự hiểu biết về cấu trúc câu, từ vựng và ngữ pháp trong ngữ cảnh tương ứng. Phương pháp này cũng hữu ích trong cải thiện khả năng phân tích văn bản của sinh viên khi cho phép so sánh sự khác biệt và sự tương đồng giữa ngôn ngữ mẹ đẻ và tiếng Anh. Chẳng hạn, tiếng Việt ưa dùng thể chủ động, trong khi tiếng Anh (đặc biệt là tiếng Anh chuyên ngành) lại ưu tiên thể bị động.

4.2.2. Ý kiến và thái độ của sinh viên đối với hiệu quả của việc kết hợp bản dịch vào học ngôn ngữ

Các câu hỏi khảo sát được thiết kế dựa trên lí thuyết ngôn ngữ và phương pháp giảng dạy dịch thuật của Mahmoud [13].

Bảng 1: Ý kiến của sinh viên về hiệu quả của phương pháp dịch

Lựa chọn	Phản đối (%)	Không đồng ý (%)	Không biết (%)	Đồng ý (%)	Hoàn toàn đồng ý (%)
Giúp tôi hiểu các từ trong ngữ cảnh	0	0	0	70	30
Giúp tôi ghi nhớ ý nghĩa của từ lâu hơn và sâu hơn	0	0	10	40	50
Giúp tôi hiểu cách sử dụng các cấu trúc ngữ pháp tốt hơn	0	0	10	60	30
Cải thiện khả năng tư duy phân biện và phân tích của tôi	0	10	20	50	20
Cải thiện khả năng đoán nghĩa của các từ trong ngữ cảnh	0	10	20	50	20
Cải thiện khả năng hiểu ý chính của các văn bản đọc	10	10	20	40	20
Giúp tôi hiểu các khái niệm phức tạp một cách sâu sắc hơn	0	0	10	50	40
Khuyến khích tôi đọc các đoạn văn cẩn thận từ cấp độ từ, câu đến toàn văn	0	0	10	20	70
Làm cho việc đọc ít căng thẳng và thú vị hơn	10	0	30	40	20
Cải thiện khả năng dự đoán, suy luận của tôi	10	10	20	40	20
Giúp tôi cảm thấy tự tin hơn về khả năng đọc của mình	0	10	20	40	30

Từ số liệu khảo sát thực tế cho thấy kết quả thử nghiệm tương đồng với lí thuyết nghiên cứu. Nhìn chung, việc sử dụng bản dịch có khả năng cải thiện không chỉ các kĩ năng ngôn ngữ mà còn tăng cường động lực học của sinh viên. Nó giúp các SV trở nên tự tin hơn về khả năng đọc của mình.

Cụ thể, các sinh viên đều thể hiện thái độ rất tích cực đối với việc sử dụng bản dịch để cải thiện khả năng đọc hiểu. 100% sinh viên tham gia kết luận rằng việc dịch văn bản thường xuyên khuyến khích họ đọc kĩ văn bản, từ đó giúp SV hiểu và đoán từ trong ngữ cảnh tốt hơn. 90% sinh viên cho biết có thể ghi nhớ các từ lâu hơn nhờ phương pháp này. Đa số sinh viên xác nhận rằng việc dịch thuật đã thúc đẩy họ dành nhiều thời gian hơn cho việc phân tích cấu trúc ngữ pháp trong văn bản, góp phần phát triển tư duy phân biện, phân tích, suy luận và kĩ năng dự đoán của các em, từ đó hỗ trợ sinh viên làm quen và hiểu sâu hơn các văn bản chuyên ngành.

Tỉ lệ lớn sinh viên (70%) cảm thấy tự tin với kĩ năng đọc của mình nhờ cải thiện khả năng nắm ý chính cũng như khả năng phân tích, suy luận sau quá trình dịch văn bản đều đặn.

Những số liệu này gợi ý rằng việc tích hợp phương pháp dịch thực sự có tác dụng trong cải thiện kĩ năng đọc hiểu đồng thời tạo động lực, khuyến khích sinh viên tham gia tự tin, tích cực hơn vào nhiệm vụ đọc.

4.3. Những nhận định từ quan sát lớp học và phỏng vấn

Việc quan sát lớp học và phỏng vấn sinh viên cung cấp cho chúng tôi những ảnh hưởng của hoạt động dịch lên khả năng đọc hiểu của sinh viên nói riêng và mức độ hiểu bài nói chung.

Qua quan sát, phỏng vấn trong giờ học, sinh viên nhóm thử nghiệm cho thấy khả năng ghi nhớ từ và phản ứng nhanh hơn với các nội dung đã được học. Nhiều SV tham gia tích cực và tự tin đưa ra ý kiến trong các cuộc thảo luận trên lớp, thể hiện sự hiểu biết sâu sắc về các chủ đề đã đọc.

Nhiều sinh viên thể hiện sự tiến bộ trong phân tích cấu trúc câu hoặc văn bản thông qua việc phản xạ nhanh yêu cầu của giáo viên hay hiểu nhanh yêu cầu đề bài. Điều này phù hợp với phản hồi từ bảng câu hỏi. Nó cho thấy việc dịch giúp người học hiểu văn bản trong ngữ cảnh và cải thiện khả năng phân tích văn bản.

Trong các cuộc phỏng vấn, 5 sinh viên được chọn ngẫu nhiên đều cho biết các hoạt động dịch giúp các SV cải thiện và cảm thấy tự tin hơn về khả năng đọc của mình. 4 sinh viên cho rằng việc dịch văn bản giúp các SV ghi nhớ từ tốt hơn và dần nhận thấy các tài liệu chuyên ngành dễ tiếp cận hơn. Cả 5 SV cho rằng việc dịch đã khuyến khích họ đọc cẩn thận hơn, không chỉ ở cấp độ văn bản mà còn ở cấp độ câu. Các SV cũng ý thức hơn về sự khác biệt trong cách diễn đạt bằng tiếng Anh và tiếng Việt, họ cảm thấy việc hiểu văn bản trở nên dễ dàng hơn.

Mặc dù có 2 sinh viên trong nhóm thử nghiệm báo cáo những khó khăn trong việc dịch và đọc hiểu các văn bản chuyên ngành, nhưng cả hai đều đồng ý rằng trải nghiệm tổng thể đã cải thiện phần nào khả năng đọc hiểu của các SV. Các SV cũng gợi ý việc bổ sung thêm những bài đọc có nội dung cập nhật và liên quan nhiều hơn đến đời sống giới trẻ để giúp các SV tăng động lực học tập.

Tóm lại, việc quan sát trên lớp và phỏng vấn đã bổ sung các thông tin cần thiết, giúp khẳng định thêm về tính hiệu quả của việc tích hợp hoạt động dịch trong dạy kỹ năng đọc hiểu cho sinh viên cũng như gợi ý thêm cho chúng tôi về cách thức triển khai phương pháp này sao cho hiệu quả.

5. Kết luận và đề xuất

Thông qua việc phân tích nhiều nguồn dữ liệu, nghiên cứu này phần nào đã chứng minh tính hiệu quả của việc áp dụng phương pháp dịch trong việc cải thiện khả năng đọc hiểu của người học. Cụ thể, kết quả bài kiểm tra trước và sau thử nghiệm cho thấy sự cải thiện rõ rệt về mặt điểm số của sinh viên nhóm thử nghiệm. Trong khi đó, kết quả khảo sát cho thấy thái độ tích cực của những sinh viên tham gia đối với việc tích hợp nhiệm vụ dịch trong kỹ năng đọc. Quan sát trong lớp học cũng ủng hộ những kết luận này khi cho thấy sự cải thiện trong mức độ và hiệu quả tương tác của các thành viên tham gia nhóm thử nghiệm. Tương tự như vậy, các cuộc phỏng vấn trực tiếp ngẫu nhiên cung cấp những ý kiến và góp ý quý giá, chứng minh rằng việc dịch văn bản giúp sinh viên hiểu rõ và ghi nhớ tốt hơn về từ vựng và cấu trúc câu phức tạp, qua đó hỗ trợ các SV giải quyết hai trong số những trở ngại phổ biến trong quá trình đọc hiểu văn bản chuyên ngành.

Dựa trên những kết luận này, chúng tôi đề xuất tích hợp các hoạt động dịch trong dạy và học đọc nhằm cải thiện kỹ năng đọc hiểu của sinh viên chuyên ngành. Bên cạnh đó, để tận dụng tối đa hiệu quả của phương pháp này, những người xây dựng chương trình cũng nên cân nhắc lựa chọn những học liệu cập nhật, phù hợp với sở thích cũng như xu hướng của giới trẻ nhằm tạo ra một môi trường học tập có tính tương tác và hấp dẫn hơn cho sinh viên.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Abdulghani, S. *ESP Reading: some implications for design of materials*. English Teaching Forum, 7, 42-45. 1992.
2. Alaboud, A. The Positive Effect of Translation on Improving Reading Comprehension among Female Arabic Learners of English as Foreign Language. *Arab World English Journal*, 13(2), 424-436. (2022).
3. Allen, J. & Widdowson, H. *Teaching communicative use of English. English for specific purposes*. London: Longman. 1978.
4. Avand, A.Q. *Using translation and reading comprehension of ESP learners*. The Asian ESP Journal, 5(1), 44-60. 2009.
5. Bonyadi, A. *Exploring linguistic modifications of machine-translated literary articles: The case of Google Translate*. Journal of foreign language teaching and translation studies, 5(3), 89-104. 2020.
6. Droessiger, H. H. After Babel Revisited: On language and Translation. In Memoriam George Steiner (1929–2020). *Athens journal of philology*, 7(4), 235-256. (2020).
7. Dudley-Evans, T., & St John, M. J. *Developments in English for specific purposes*. Cambridge university press. 1998.
8. Ho Van Chung. *A Study of reading comprehension problems in English Encountered by First Year Students of Faculty of Vietnamese Studies at HNUE*. M. A. Thesis. Hanoi National University of Education. 2016.
9. Gascoigne, C. *Toward and understanding of the relationship between L2 reading comprehension and grammatical competence*. The Reading Matrix, 5(2), 1-14. 2005.
10. Johnson, A. C. *What is translation?*. The Corinthian, 20(1), 4. 2020.
11. Khalaji, H. R. & Vafaeeseresht, K. *The impact of reading strategy training on the reading comprehension of Iranian EFL Learners*. Journal of Language Teaching and Research, 3(1), 135-140. 2012.
12. Leonardi, V. *The role of pedagogical translation in second language acquisition: From theory to practice*. Peter Lang. 2010.
13. Mahmoud, A. *Translation and foreign language reading comprehension: A neglected didactic procedure*. In English Teaching Forum (Vol. 44, No. 4, p. 28). US Department of State. Bureau of Educational and Cultural Affairs, Office of English Language Programs, SA-5, 2200 C Street NW 4th Floor, Washington, DC 20037. 2006.
14. Newmark, P. *Pragmatic translation and literalism*. TTR: traduction, terminologie, rédaction, 1(2), 133-145. 1988.
15. Norris, C. *After Babel: Aspects of Language and Translation*. Philosophy and Literature, 1(1), 107-117. 1976.
16. Pulido, D. *The relationship between text comprehension and second language incidental vocabulary acquisition: A matter of topic familiarity?* Language Learning, 54(3), 469–523. 2004.
17. Rosyidah, R. H. *Students' difficulties in reading ESP (English for Specific Purposes) At Tarbiyahdepartment University of Muhammadiyah Malang*. B. A. Thesis. University of Muhammadiyah Malang. 2013.
18. Rushwan, I. M. H. *The role of translation in developing ESP learners' reading comprehension skills-A case study of medical students at Najran University-KSA*. International Journal of Applied Linguistics and English Literature, 6(3), 243-253. 2017. <http://dx.doi.org/10.7575/aiac.ijalel.v.6n.3p.243>
19. Snow, C. E., & Sweet, A. P. *Reading for Comprehension*. In A. P. Sweet, & C. E. Snow (Eds.), *Rethinking Reading Comprehension*. New York: The Guilford Press. 2003.
20. Widdowson, H. G. *Learning purpose and language use*. London: Oxford University Press. 1983.